

MERKKIPÄIVIÄ

Anni Väisänen 100-vuotias

Sata vuotta sitten syyskuun 29. päivänä 1905 syntyi Repolan pitäjän Muujärven kylässä Helena ja Ignata Ipatoffin perheeseen toinen tytär. Hän sai kasteessa nimen Anna, Anniksi kutsuttiin. Kolme vuotta vanhempi sisko oli nimeltään Anastasia, häntä Nastiksi kutsuttiin.

Anni Väisänen o.s. Ipatoff, elää ja vaikuttaa Kajaanissa. Anni asuu omissa kunnissa kodissaan Kajaanin kaupungin vieritse virtaavan vuon varrella. Muistot Muujärven synnyinkylästä ulottuvat Annin kertomuksissa jopa yli yhdeksänkymmenen vuoden taakse. Osa muisteluksista on raskaita, vaikeita muistella, mieluiten unhoaan jätettävää. Anni Väisänen on kokenut pitkän elämänsä aikana monenlaisia raskaita elämänvaiheita, mutta myös suurenmoisia ilonhetkiä varsinkin kolmannen ja neljännen polven lasten kanssa.

Anni valmistui kansakoulunopettajaksi vuonna 1925 Suistamon seminaarista. Neiti Anni Ipatoff meni naimisiin Kontokin Kenttjärveltä kotoisin olevan komean miehen, Otto Väisänen, kanssa vuonna 1927. Anni ja Otto saivat tyttären ja pojan. Väisänen perhe asui pysyväisesti Kajaanissa. Jo vuonna 1934 Otto ja

Anni rakensivat kesäpaikan Honkaniemeen. Kajaanista sinne on maitse matkaa vajaan kaksi peninkulmaa. Alkuvuosina matka tehtiin vesireittiä pitkin, koska ajotietä Honkaniemeen ei silloin vielä ollut. Honkaniemi on ollut Väisänen perheelle rakas ja raskas paikka. Salama on vuosikymmenten kuluessa kahdesti polttanut huvilan, mutta aina on uusi tilalle rakennettu. Anni jaksaa edelleenkin käydä säännöllisesti kesäaikaan Honkaniemessä tyttärensä Anna-Liisan kanssa. Huvilalla käyvät ativossa tiuhaan myös edesmenneen Kalevi-pojan kaksi poikaa perheineen.

Opettajan virassa Anni Väisänen toimi Hyrynsalmella, Kajaanissa sekä Sotkamon Paakissa yhteensä yli kaksikymmentä vuotta. Anni jäi opettajan virasta eläkkeelle vuonna 1968. Anni Väisäselle on Lotta-Svärd-työ ollut aikanaan sydämen asia. Lisäksi Anni on ollut aktiivisesti ja uutterasti mukana Martta järjestössä sekä lähetysoseppeluseuran työssä. Anni Väisänen seuraa elämää ympärillään sekä maailman tapahtumia virkeänä ja teräviä huomioita tehden. Erityisen mielenkiinnon kohteena Annilla ovat urheilutapahtumat, varsinkin yleisurheilu ja hiihto.

Kaikkien karjalaisten puolesta toivotamme satavuotiaalle sukunsa matriarkalle hyvää terveyttä, virkeyttä ja voimia sekä monia, monia armorikkaita vuosia! - MP

75 vuotta täytti 7.9.-05 Ruotsin Storforsissa **Liisa Löytölä** o.s. Ericksson. Hän on syntynyt Uhtualla pirttilahtelaisen Riijon Tatjanan ja taidemaalari Gunnar Erickssonin ainoana lapsena. Liisa ei ehtinyt seitsemän vuoden ikään, kun isä vietiin teille tietymättömille kuten niin monet muutkin Karjalan miehet.

Kun äiti siirtyi tuonilmaisiin puolisen vuotta myöhemmin, orvoksi jääneen tytön

otti hoiviinsa ämmö Pirttilahdessa. Siellä Liisa sitten vietti varhaislapsuutensa vuodet, ja oli melkein 14-vuotias, kun suomalaiset jättivät kylän. Liisa-tyttö seurasi muiden pakolaisten mukana Suomeen ja sieltä ajallaan Ruotsiin. Avioliitosta kotikylän Tepon kera syntyi kolme lasta; lapsenlapsiakin on viisi. - Parhaat onnetoivotukset!

60 vuotta täytti **Juhani Remsu** Kangasalla 25.9.-05. Hänen vanhempansa ovat Vuokkiniemestä. Juhani on käynyt sukunsa kotipaikoilla Vuokkiniemessä useita kertoja ja hän on Vuokkiniemi-seuran jäsen. -OK

Ruustinna **Elisabet Repo** o.s. Jakosuo kuoli 12.9.-05 Helsingissä. Hän oli syntynyt Suojärven pitäjän Hautavaaran kylässä, kuuluisassa Hyrsylän mutkassa 22.7.1921.

Elisabet kävi opettajaseminaarin ja aloitti jatkosodan aikana aunukselaisten koulutuksen. Työssään hän menestyi hyvin, kun murrevaikkeuksia ei ollut: puhekieli oppilaiden kanssa oli yhteinen.

Vuonna 1943 kansakoulunopettaja Elisabet ja ortodoksinen sotilaspastori Ta-

pani Repo löysivät toisensa ja menivät naimisiin. Rauhantultua he muuttivat Helsinkiin, ja Tapanista tuli Helsingin ortodoksisen seurakunnan suomenkielinen pappi.

Perheeseen syntyi peräti 12 lasta. Kasvatushuolia Elisabetilla ei ollut, ja monet nuoret ortodoksisperheet kävivät häneltä neuvoja kysymässä. Tietoa riitti ja mielellään niitä toisillekin antoi.

Elisabet oli myös vanhan karjalaisen perimätiedon tuntija. Juuri siksi moniin

pääkaupungin suuriin lehtiin ilmestyi juhlapäivien aikana Elisabetin vuosittainen haastattelu. KP.

Rauha Mirjam Hämäläinen o.s. Huhtiranta kuoli 2.8.-05 Helsingissä. Hän oli syntynyt 20.12. 1926 Suomenjoella. Sukujuuret lienevät Vienassa, sillä Suomenjoella asui 1920-luvulla paljon Kenttjärven kylän pakolaisia, mm. Huhtiranta-perheitä.

Ruotsissa Åbyssä kuoli 11. syyskuuta **Mari Kuivainen**, ent. Nikitin-Niikkanen. Hän oli syntynyt Vienan Kiimasvaarassa 1925.

Mari asui koko sodan ajan Kiimasvaarassa, muutti Suomeen syyskuussa 1944 ja edelleen Ruotsiin 1950. Siellä hän asui Katerineholmossa ja Åbyssä. Poismennyttä jäivät suremaan puoliso, lapset ja lastenlapset, kaksi sisarta sekä ystäväpiiri ja sukulaiset Karjalassa. - JM

Kyykän SE-veteraani Aleksii "Olli" Vapekko tuonilmaisiiin

Heinäkuun 13. pnä 2005 kuultiin suruviesti, kun todellinen veteraani Aleksii "Olli" Vapekko oli saanut kutsun viimeiseen iltahuutoon Juuassa. Olli syntyi Suojärvellä Hautavaaran kylässä 17.3.1910. Vielä maaliskuussa Olli otti ryhdikkäänä vastaan 95-vuotissyntymäpäivävieraansa, mutta pian sen jälkeen alkanut sairaus heikensi Ollin voimat ja hän siirtyi tuonilmaisiiin.

Rajaseudun asukkaana Olli koki Suomen itsenäistymisen human. Hän aloitti työnteon isänsä mukana tukin uitossa. Myöhemmin hän teki raskaita metsätöitä.

Talvisodassa Olli kutsuttiin Suojärvellä perustettuun ErP 10 joukko-osastoon, joka kunnostautui Tolvajärven taistelussa saavuttaen

ensimmäisen torjuntavoiton miesluvultaan ylivoimaisesti vihollisesta. Itse marsalkka Mannerheimkin piti tuota taistelua käänteentekevänä talvisodan menestykselle torjuntataisteluille.

Hänet palkittiin urheudesta mm. I luokan vapaudenmitalilla.

Jatkosodan jälkeen Olli Vapekko siirtyi perheineen Pohjois-Karjalaan Juukaan, jonne sijoitettiin Suojärven pitäjän Hautavaaran maatalousväki. Juuassa reservin kersantti Olli Vapekko osallistui aktiivisesti Juuan Reservialupseerin toimintaan ja oli myöhemmin perustamassa Juuan Sotaveteraanijyhdistystä. Hänelle uskottiin myös useita kunnallisia luottamustehtäviä.

Olli Vapekko tuli tunne-

tuksi monista harrastuksistaan. Hän oli armoitettu kyykkämies, joka saavutti peräti kuusi Suomen mestaruutta veteraanisarjassa ja parhaimmillaan löi veteraanien Suomen ennätyksen +29 pistettä. Tulos oli tuolloin sama kuin SE miesten sarjassa.

Euroopan mottimestaruuskisoissa Ollin katkoi pokasahallaan ja halkaisi kirveellään halkoja kunnioitettavan määrän vielä yli 90-vuotiaana. Hirvenmetsästyksessä Olli oli mukana viime vuosiin asti. Hän palveli pitkään Juuan tsasounan stuarostana. Unohtaa ei sovi myöskään hänen veistämiään pienoismalleja pyhästöistä.

Olli tunnettiin virkeänä ja iloisen veteraanina. Hän oli hyvä kertoja ja muisti pelasi loppuun asti. Sota- ja eräjutut tempasivat kuulijan mukaansa.

Monet olivatkin ne henkilöt, jotka kävivät Olli haastattelemassa viime aikoina. Hän myös kirjoitti muisteluksiaan.

Ollon iäti muistettu suuren suojärveläisen Olli Vapekon muisto.

PAAVO HARAKKA

William Hallin muistelmat internetissä

Karjalasta Suomeen kymmenkunta vuotta sitten muuttaneen kulttuurin monitoimimiehen William Hallin muistelmat ovat luettavissa internetissä. Ne sisältävät päiväkirjamerkintöjä vuosilta 1958 -1996, runsaasti valokuvia tekijän kotialbumista sekä hänen äitinsä kirjeitä Kanadasta ja Neuvosto-Karjalasta omalle äidilleen vuosilta 1926 -1959.

Muistelmat tarjoavat mielenkiintoista luettavaa Karjalan historiasta ja kulttuurielämästä, etenkin teatterin maailmasta, kiinnostuneille. William Hall oli Petroskoissa Suomalaisen teatterin näyttelijänä, joten tämä puoli tulee muistelmissa hyvin esille; nettisivut sisältä-

Vuokkiniemi -seuran adresseja myynnissä

Vuokkiniemi-seuran adresseja on edelleen saatavissa. Adressien hinta on 5 euroa kappaleelta, mutta useampia ostaessasi saat ne hintaan 3 euroa kappale.

Adresseja voi tilata joko KSS:n toimistosta osoitteesta Karjalan Sivistysseura, Luotsikatu 9 D 10, 00160 Helsinki, puh. 09-171 414 tai Heikki Kyyröseltä, Litsellintie 11, 62100 Lapua, puh. 06-438 8366.

vät ohjelmiston 1930-luvulta alkaen.

Oheisessa valokuvassa, joka on Viena veistäjän silmin näyttelyn avajaisista Kuhmossa toukokuussa 1992, Jussi Huovinen lahjoittaa Williamille kanteleen. Kauan ei hän sitä ehtinyt soitella, sillä kun ajatus Suomeen muutosta kypsä ja toteutui joulun alla vuonna 1996, William vei lahjakanteleen kotiseutumuseoon: kanteleita hänellä nimittäin oli kaksi ja molempia ei tohtinut tulla pelosta ottaa muuttokuormaan.

William Hallin muistelmat eivät oikein sovi iltalukemiseksi. Ne kun ovat luettavissa vain Juminkeon verkkosivuilla osoitteessa (www.juminkeko.fi/william_hall).

• **Korjaus:** KH:n edellisessä numerossa (7 -8) Aino Tervasovan jutussa "Oikaisuja muistelmakirjaan" äiti oli muuttunut tädiksi. Siis korjataan: Darja Abramovna Tervasova oli Jeremie Malisen äiti eikä täti.